

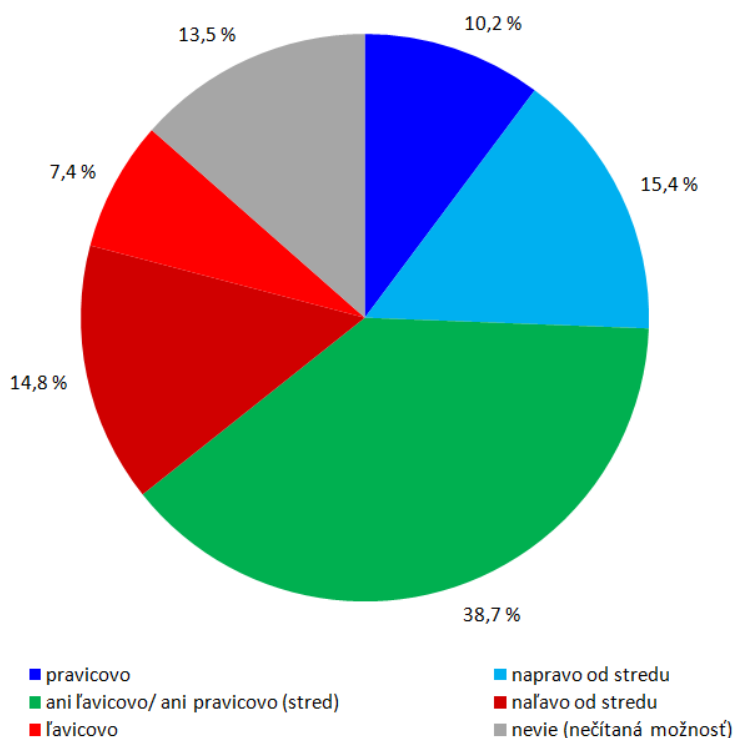
K pravici sa hlási trochu viac ľudí ako k ľavici, dominuje však stred

Bratislava, 22. mája 2018 – Len necelá polovica ľudí na Slovensku hlási k pravicovému alebo ľavicovému zmýšľaniu. Tí, ktorí sa hlásia k pravici v ekonomických otázkach, mierne prevažujú nad tými, ktorí sa identifikujú s ľavicou. Ľavičiarci pociťujú zvýšenú nostalgiu za životom v prednovembrovom socializme a hlásia sa k najmä k sociálno-trhovému hospodárstvu so silnými zásahmi štátu, pravičiarci preferujú pred socializmom život v súčasnosti a deklarujú príklon k ekonomike voľného trhu s minimálnymi zásahmi štátu.

Vyplýva to z výsledkov reprezentatívneho prieskumu verejnej mienky, ktorý pre Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika v apríli 2018 realizovala agentúra FOCUS na vzorke 1 046 respondentov starších ako 15 rokov.

V rámci prieskumu odpovedali respondenti na otázku, či sa v ekonomických veciach považujú skôr za pravicovo alebo ľavicovo zmýšľajúcich. Na pravo-ľavej škále sa vpravo alebo vľavo dokázala zaradiť necelá polovica respondentov. K pravici sa prihlásilo 25,6 % (10,2 % sa označilo za pravicovo zmýšľajúcich, 15,4 % za napravo od stredy), k ľavici 22,2 % (7,4 % za ľavicovo, 14,8 % za naľavo od stredy). Najpočetnejšiu skupinu (38,7 %) predstavovali respondenti, ktorí sa prihlásili k stredy, resp. deklarujú, že nezamýšľajú ani pravicovo, ani ľavicovo. Zvyšných 13,5 % nedokázalo na otázku odpovedať.

V ekonomických veciach sa považujete skôr za pravicovo zmýšľajúceho alebo skôr za ľavicovo zmýšľajúceho človeka?

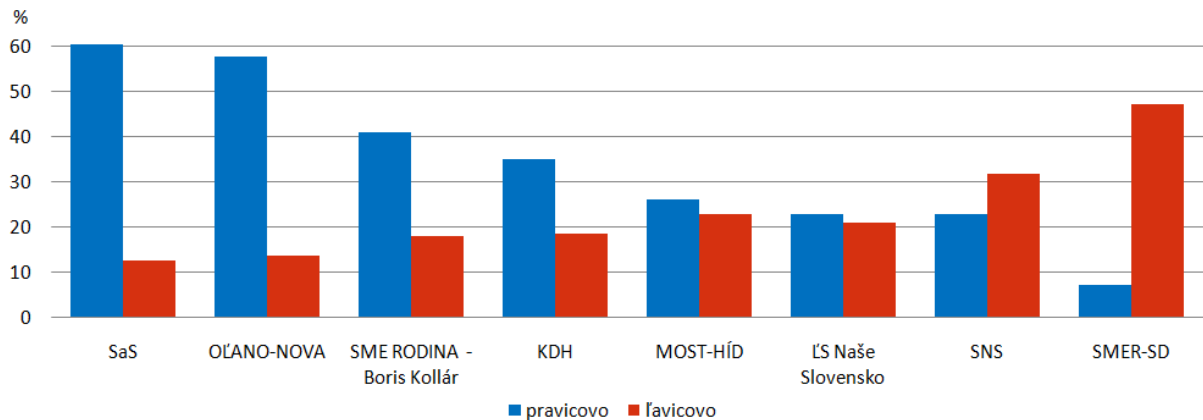
ZDROJ: FOCUS, apríl 2018

- [graf na stiahnutie](#)

Voliči SaS a OĽaNO-NOVA vs. voliči SMER-SD a SNS

K pravici sa nadpriemerne hlásia najmä voliči SaS (60,5 %) a OĽaNO-NOVA (57,8 %), ale aj SME RODINA (41,4 %) a KDH (35,1 %). Zvýšený príklon k deklarovaní ľavicového zmysľania prejavujú voliči SMER-SD (47,3 %) a SNS (31,8 %). Voliči MOST-HÍD a ĽSNS sú z hľadiska pravo-ľavého sebazaradenia na priemerných hodnotách zodpovedajúcich celej populácii.

V ekonomických veciach sa považujete skôr za pravicovo zmysľajúceho alebo skôr za ľavicovo zmysľajúceho človeka?

ZDROJ: FOCUS, apríl 2018

- [graf na stiahnutie](#)

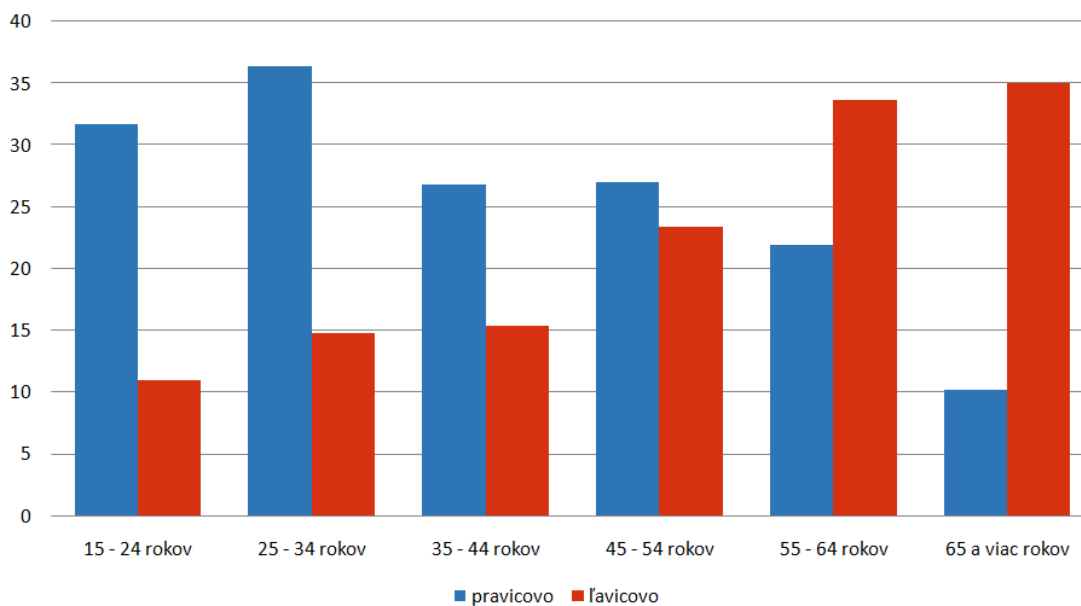
Mladší sa viac hlásia k pravici, starší k ľavici

Hlásenie sa k pravici narastá so zvyšujúcim sa dosiahnutým vzdelaním a klesá s rastúcim vekom, neplatí to však úplne. Najpravicovejšie sa nedeklaruje úplne najmladšia veková kategória, ale ľudia vo veku 25-34 rokov a najľavicovejšie zasa nie ľudia so základným vzdelaním, ale so stredoškolským bez maturity.

Hlásenie sa k pravici je nadpriemerné medzi mladými (36,4 % medzi 25-34-ročnými, 31,7 % medzi 15-24 ročnými), ľuďmi s vysokoškolským vzdelaním (37,8 %), podnikateľmi a živnostníkmi (43,7 %) a tvorivými odbornými pracovníkmi (47,1 %).

K ľavici sa hlásia vo zvýšenej miere starší ľudia (35,0 % medzi 65 a viacročnými, 33,6 % medzi 55-64-ročnými), ľudia so stredoškolským vzdelaním bez maturity (28,7 %) a dôchodcovia (35,3 %).

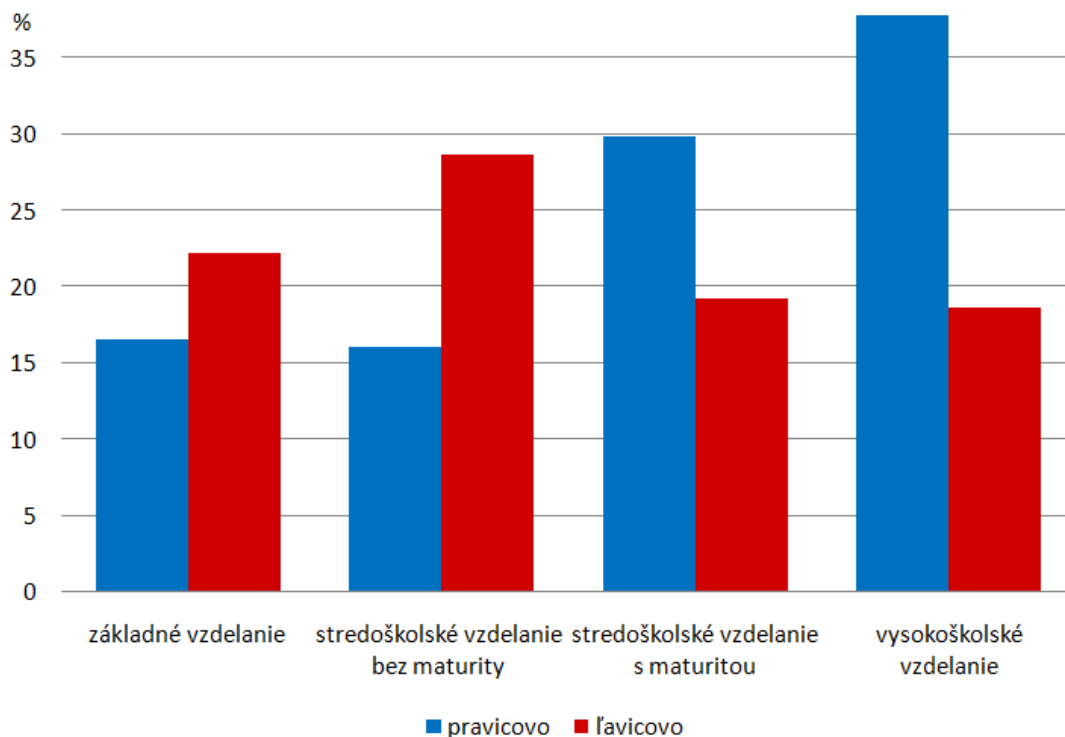
V ekonomických veciach sa považujete skôr za pravicovo zmýšľajúceho alebo skôr za ľavicovo zmýšľajúceho človeka?

ZDROJ: FOCUS, apríl 2018

- [graf na stiahnutie](#)

V ekonomických veciach sa považujete skôr za pravicovo zmýšľajúceho alebo skôr za ľavicovo zmýšľajúceho človeka?

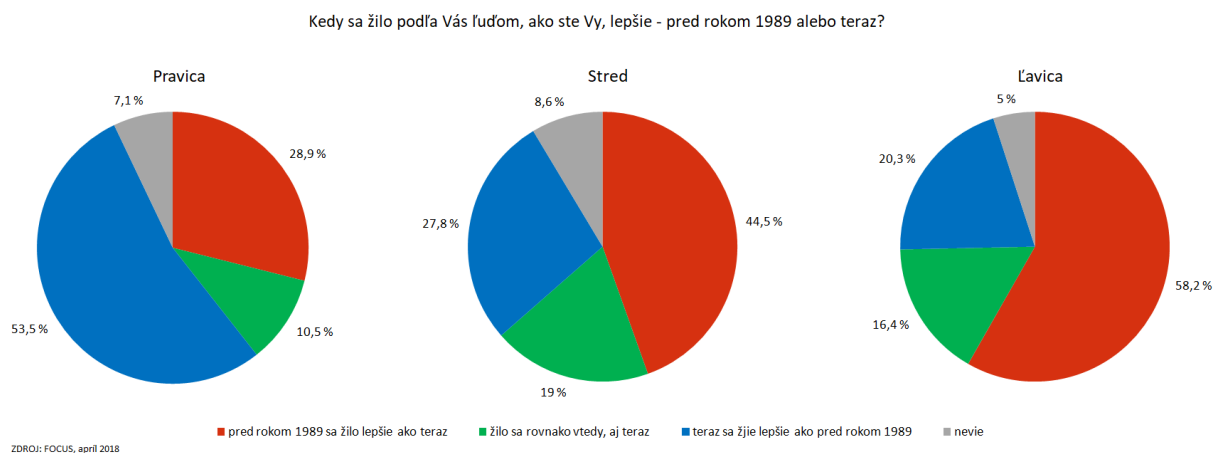
ZDROJ: FOCUS, apríl 2018

- [graf na stiahnutie](#)

Silnejšiu nostalgiu za socializmom majú ľavičari

Prieskum zisťoval aj názory respondentov na to, či sa ľuďom žilo lepšie v socializme pred rokom 1989 alebo v súčasnosti. V celej populácii sa až 42,6 % respondentov domnieva, že sa ľuďom lepšie žilo pred rokom 1989, opačný názor zastáva 32,1 % respondentov a 16,2 % si myslí, že sa rovnako žilo vtedy aj teraz. Tlačová správa z 11.5.2018 [tu](#).

Nostalgia za životom v socializme je výrazne nadpriemerná medzi ľuďmi, ktorí sa identifikujú ako ľavičari (58,2 %). Medzi deklarovanými pravičiarimi je naopak zvýšený podiel tých, ktorí preferujú súčasnosť pred prednovembrovým socializmom (53,5 %), hoci paradoxne až takmer 29 % z nich preferuje socializmus. Ľudia so stredovou orientáciou majú v porovnaní s celou populáciou názory mierne vychýlené smerom k nostalgii za socializmom.

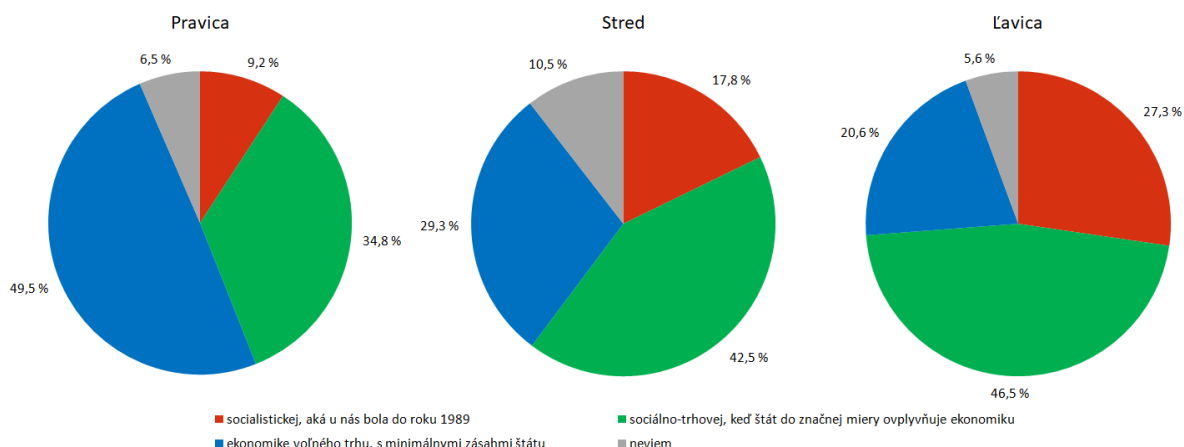
- [graf na stiahnutie](#)

Pravičari deklarujú orientáciu na voľný trh

V rámci prieskumu odpovedali respondenti tiež na otázku, akej ekonomike by dali prednosť, keby si mohli vybrať. Sociálno-trhovú ekonomiku, kde štát do značnej miery ovplyvňuje ekonomiku, si vybralo najviac – až 38,6 % respondentov a ekonomiku voľného trhu s minimálnymi zásahmi štátu 31,4 %. Zástancovia socialistickej ekonomiky, aká u nás bola do roku 1989, predstavujú najmenšiu skupinu – túto možnosť uviedlo len 17,3 % respondentov. Vid' súvisiaca tlačová správa z 16. 5. 2018 dostupná [tu](#).

Ľudia, ktorí sa považujú za pravičiarov, vo zvýšenej miere deklarujú podporu ekonomike voľného trhu (49,5 %), medzi deklarovanými ľavičiarimi je síce prítomná zvýšená podpora socialistickej ekonomiky prednovembrového typu (27,3 %), najväčšia časť z nich však preferuje sociálno-trhovú ekonomiku s výraznými zásahmi štátu (46,5 %), ku ktorej sa najviac prikláňajú aj respondenti, ktorí deklarovali stredovú orientáciu (42,5 %).

Keby ste si mohli vybrať, akej ekonomike by ste dali prednosť?

ZDROJ: FOCUS, apríl 2018

- [graf na stiahnutie](#)

O prieskume

Agentúra FOCUS uskutočnila v dňoch 24.4. – 30.4.2018 prieskum verejnej mienky formou osobného dopytovania. Výberovú vzorku tvorilo 1046 respondentov, ktorí reprezentujú populáciu SR vo veku nad 15 rokov z hľadiska pohlavia, veku, vzdelania, národnosti, veľkostných kategórií sídiel a krajského členenia.

FOCUS, 24.4. - 30.4. 2018

Riadkové %		Y3. V ekonomických veciach sa považujete skôr za pravícovo zmýšľajúceho alebo skôr za ľavicovo zmýšľajúceho človeka?						
		pravícovo	napravo od stredu	ani ľavicovo/ ani pravícovo (stred)	naľavo od stredu	ľavicovo	nevie (nešítaná možnosť)	
VZORKA: 1046 respondentov		10,2	15,4	38,7	14,8	7,4	13,5	
CELÁ VZORKA								
POHLAVIE	muž	11,5	16,3	37,5	15,0	8,1	11,7	
	žena	9,0	14,5	39,8	14,6	6,7	15,3	
VEK	15 - 24	13,7	18,0	30,3	10,3	0,7	26,9	
	25 - 34	13,3	23,1	38,7	10,3	4,5	10,1	
	35 - 44	11,8	15,0	44,8	11,0	4,4	13,1	
	45 - 54	8,3	18,7	37,9	16,8	6,6	11,6	
	55 - 64	8,9	13,0	33,5	23,6	10,0	11,0	
	65 a viac	5,3	4,9	43,7	17,5	17,5	11,0	
VZDELANIE	základné	7,8	8,8	36,6	14,4	7,8	24,6	
	stredoškolské bez maturity (vyučení/á)	5,9	10,2	42,4	19,0	9,7	12,8	
	stredoškolské s maturitou	11,5	18,4	37,8	12,6	6,7	12,9	
	vysokoškolské	15,5	22,3	36,9	13,4	5,3	6,5	
ZAMESTNANIE	nekvifikovaný manuál. pracovník	8,4	9,2	44,9	14,9	2,9	19,8	
	kvalifik. manuál./prevádzkový pracovník	7,2	14,4	46,4	14,0	5,6	12,4	
	výkonný odborný pracovník, úradník	12,8	18,3	36,6	15,7	7,2	10,5	
	tvorivý odborný pracovník	18,6	28,5	28,2	13,2	5,4	6,1	
	podnikateľ, živnostník	18,6	25,1	32,7	11,9	3,2	8,8	
	dôchodca	4,9	6,0	42,9	19,7	15,6	10,9	
	študent	14,2	15,2	28,1	7,9		34,6	
	v domácnosti, MD	8,8	24,9	40,3	12,0		14,1	
	nezamestnaný	2,4	8,9	38,5	12,7	9,7	27,6	
AKTUÁLNE VOLEBNÉ PREFERENCIE	OLIANO - NOVA	20,5	37,3	24,3	10,5	3,2	4,2	
	SME RODINA – Boris Kollár	21,0	20,4	35,9	12,8	5,4	4,6	
	MOST-HÍD	14,0	12,8	46,6	12,7	10,3	3,5	
	SNS	8,3	14,7	36,6	23,6	8,2	8,6	
	SMER-SD	2,1	5,3	30,7	24,6	22,7	14,6	
	KDH	12,8	22,3	33,5	12,4	6,3	12,7	
	LS Naše Slovensko	9,4	13,6	46,9	14,6	6,6	8,9	
	SaS	22,5	38,0	18,2	10,3	2,5	8,5	
	iná strana	12,1	19,5	40,0	13,6	8,3	6,5	
	nezúčastnili by ste sa volieb	4,8	4,6	50,2	15,2	2,4	23,0	
	nevie, nie ste rozhodnutí/á	4,9	8,2	49,6	7,5	2,9	28,9	
	ÚČASŤ NA BOHOSLUŽBÁCH	niekolkrát do týždňa	9,0	21,4	42,5	9,8	6,1	11,0
		raz za týždeň	6,5	12,2	44,4	15,7	8,8	12,4
niekolkrát mesačne		8,4	16,2	39,0	17,7	9,0		
niekolkrát do roka		10,7	15,8	34,5	18,5	6,6	13,9	
menej často		11,1	15,2	43,2	13,3	5,6	11,6	
nikdy, nevie		13,6	16,3	33,0	10,5	7,8	18,9	

- [dáta vo formáte .xls sú k dispozícii na stiahnutie tu](#)

O projekte

Reprezentatívny prieskum agentúry FOCUS sa uskutočnil v rámci projektu Konzervatívneho inštitútu M. R. Štefánika [Búranie mýtov o socializme a sociálnom štáte](#).

Cieľom projektu je konfrontovať mýty o socializme a sociálnom štáte prežívajúce vo vedomí ľudí na Slovensku s realitou. V rámci projektu bol zrealizovaný prvý kvalitatívny prieskum a následne bude zrealizovaný druhý kvalitatívny prieskum, bude vypracovaná štúdia zameraná na hĺbkovú analýzu socialistickej spoločnosti na Slovensku, resp. v Československu, v rokoch 1948 až 1989 a uskutočnia sa aj ďalšie výskumné analytické, diskusné a vzdelávacie aktivity.

Projekt Búranie mýtov o socializme a sociálnom štáte realizuje Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika s podporou John Templeton Foundation.

Túto informáciu na základe výsledkov prieskumu agentúry FOCUS spracovali:

Ondrej Dostál, Radovan Potočár, analytici Konzervatívneho inštitútu M. R. Štefánika, členovia projektového tímu

Peter Gonda, riaditeľ Konzervatívneho inštitútu M. R. Štefánika, koordinátor projektu

V Bratislave dňa 22. mája 2018.